

MUZNX03JE5PH

MĚSTSKÝ ÚŘAD ZNOJMO

Odbor školství, kultury a památkové péče

Obroková 1/12, sídlo nám. Armády 1213/8, 669 02 Znojmo

SPIS. ZN.:	SMUZN/30197/2025/SKP/Nek
Č. J.:	MUZN 192669/2025
POVĚŘENÁ ÚŘEDNÍ OSOBA:	Ing. Eva Nekulová
TEL.:	515 216 578
E-MAIL:	eva.nekulova@muznojmo.cz
MOB.:	739 389 073

DATUM: 27.8.2025

ZÁVAZNÉ STANOVISKO č. 291/2025

Městský úřad Znojmo – odbor školství, kultury a památkové péče (dále „SKP“), jako věcně a místně příslušný správní orgán dle § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále „památkový zákon“), a § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále „správní řád“), vydává na základě žádosti, kterou dne 8.7.2025 podal Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2, a dle předložené dokumentace: *Situace, Souhrnná technická zpráva, Technická zpráva a statické posouzení, Půdorysné řezy, Příčné řezy Ing. Jan Holoubek, Ing. Aleš Čeleda 6/2025*, ve věci nemovitosti ve vlastnictví: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2, **podle § 14 odst. 1** památkového zákona toto

závazné stanovisko:

Hrad Cornštejn - statická sanace, zpevnění a stabilizace stěn a koruny zdiva věže u nového paláce a nové vložení konstrukce pro zpřístupnění věže na pozemku st. p. 68 v katastrálním území Bítov, okres Znojmo, kraj Jihomoravský, nemovitá kulturní památka hrad Cornštejn, zřícenina, evidované v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstříkovým číslem 44978/7-6206, na území Krajinne památkové zóny Vranovsko-Bítovsko, rejstříkové číslo 2392, dle předložené výše uvedené dokumentace, se podle § 14 odst. 3 památkového zákona považuje z hlediska státní památkové péče za **přípustné za splnění následujících podmínek stanovených v souladu s § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, které zajistí vlastník:**

- 1. Rozsah oprav originálních konstrukcí věže bude stanoven po postavení lešení a bude proveden podle již schváleného principu vycházejícího ze závazného stanoviska č. 78/2021. Zároveň bude odborným pracovníkům NPÚ, ÚOP v Brně umožněno provést aktualizaci operativního průzkumu z roku 2018.**
- 2. Spárovací malta bude mít pevnost do 3,5 MPa a bude vápenného charakteru.**
- 3. Před zahájením navržených prací na předmětném objektu bude investorem svolána kontrolní prohlídka stavby, na kterou budou pozváni zástupci odborné organizace státní památkové péče a orgánu státní památkové péče, přičemž na vstupním jednání bude dohodnut harmonogram dalších místních šetření za účelem sledování a kontroly prací, které jsou tímto vyjádřením exaktně určeny.**

Odůvodnění:

Toto závazné stanovisko je vydáváno na základě žádosti ze dne 8.7.2025. Podání učinil vlastník nemovitosti Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2.

Součástí podání byla výše uvedená dokumentace.

SKP si opatřil výpis z katastru nemovitostí.

Účelem památkového zákona je chránit kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví, svědectví dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. Zabezpečit zachování, ochranu, zpřístupňování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek.

Na skalnatém ostrohu asi 2,5 km severně od Bítova stojí rozsáhlé zříceniny hradu Cornštejna. Vnitřní hrad obsahuje nejstarší jádro stavby, které se skládá - vnitřní nádvoří protáhlé od západu k východu s obvodní hradební zdí s brankou v severní části (asi 30m dlouhé a 22m široké), hradba silná 1,6m na severní straně zachována do výšky někdejšího ochozu, na jižní straně zřícena. Východní palác je obdélník 20m dlouhý, 11m široký, ze tří stran jej uzavírá obvodní hradební zeď nádvoří, jeho zdivo dosahuje na východní straně dnes výšky asi 18m. Západní palác se schodištěm a kaplí: vlastní palác má tvar skoro pravidelného obdélníka 11m/16m a je přistavěn ke starší gotické zdi raně gotického hradu, má mimo suterén dvě zřícená patra (zdivo dosahuje dnes výšky asi 13m) v západní zdi jsou zbytky tří vysokých oken obdélných, čtvrté je ve středu zdi jižní, ve špaletách jsou ještě místy zachovány zbytky zapuštěných dřevěných latí. Vřetenové schodiště má čtvercový půdorys o straně 11 m, stojí pouze obvodové zdi a je přistavěno ke kapli, se kterou je stejné výšky. Kaple má půdorys značně nepravidelný, vyplývající z ohybu ohradní zdi, k níž je přistavena. Vlastní prostor má pravoúhlý závěr, obrácený k severovýchodu, tam stával oltář, který byl osvětlen dvěma okny, jedno pravoúhlé, jedno velké v jihovýchodní zdi hrotité. Jižní věžové stavení: dvoupatrová skoro čtvercová budova, přistavěna k okružní zdi hradu. Dále je součástí vnitřního hradu stavení při východním paláci přistavěné k severní hradební zdi. Další součástí je okružní parkán s vloženou budovou v severní části a šíjovým příkopem. Hrad má vyvinuté předhradí ještě dnes dobře patrné. Mezi ním a hradem je ve skále vylámaný příkop, široký asi 15 m. Celá plocha předhradí je uzavřena hradební zdí a je zachována do značné výšky (asi 3-12 m). Na západní straně je dosud zachován ochoz i s cimbuřím. Další částí je předbraní před vstupem do předhradí. Dále východní předsunutá opevnění v sedle mezi starým šíjovým a nově vyhloubeným příčným příkopem se štitovou zdí, baštou a okrouhlou dělovou věží s přihrádkou. V celém objektu je ještě dnes patrných 7 přístupových bran, vedoucích postupně až do vnitřního nádvoří. Jako další součástí hradu je opevnění na vrcholu hřebene nad nižším sedlem ostrohu s věží, valy a příkopy. Je zachováno v obvodovém zdivu čtvercové o půdorysných rozměrech 6,5m*6,5m, obvodní zeď v průměru silná asi 2 m. Věž byla orientována k východu, odkud bylo možno očekávat nepřítele. Všechny popsané části hradu jsou staveny z lomového kamene, tvořícího vrstvy.

Časové, slohové a autorské určení: Jádro z počátku 14. století, přestavba v polovině 15. století, předsunutá opevnění z druhé poloviny 15. století, poslední stavební fáze asi v třicátých letech 16. století.

Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: Středověký hrad jedinečně posazený na ostrohu přímo nad jezerem Vranovské přehrady, ojedinělý doklad vzácně zachované postupně aplikované stavební opevňovací techny 15. století.

Popis zamýšlených prací:

- 1) Pro zabránění dalšího rozvoje poruch konstrukcí hradních zdí a jejich sanaci je nutné a potřebné provést především:
 - a) Stavbu lešení v okolí opravovaných kritických míst hradebních stěn a v prostoru plánované vyhlídky. Lešení bude z vnější strany opatřeno ochrannou sítí a ochrannou soklovou zárazkou podlahy min. výšky 150 mm – pro ochranu pohybujících se osob (návštěvníků) v okolí lešení.
 - b) Lokální rozebrání uvolněných kamenných prvků s následným jejich opětovným zazdřením na maltu o pevnosti dle podmínky stanovené ve výrokové části závazného stanoviska. Stávající kaverny ve zdivu budou dozděny, z kamene stejného druhu, barvy a velikosti jako je kámen stávající, tzn. pocházející z rozebraných k-cí nebo z kamene nalezeného pod zdí, na maltu o pevnosti dle podmínky stanovené ve výrokové části závazného stanoviska. Větší spáry zdiva budou vyklínovány menšími kameny. Rozsah sanovaného prostoru je vyznačen ve výkresové části dokumentace.
 - c) Závěrečné plošné vyspárování a přespárování hradních stěn ve znázorněném rozsahu daného sanovaného prostoru.
- 2) Pro rozšíření vyhlídky:
 - a) V rámci plánovaného rozšíření vyhlídky je nutno demontovat stávající zastřešení parapetního zdiva u otvoru na JV straně paláce a demontáž části stávajícího zábradlí (v nutném rozsahu). Přepokládá se také kompletní vytěžení závalu na podlaze v prostoru věže.
 - b) Nová vyhlídka v prostoru věže je navržena z ocelové konstrukce, tvořené čtveřicí sloupků J-120/120/8 mm, umístěných v rozích věže a po výšce fixovaných k přilehlým hradebním stěnám

pomocí plechu P-6 a chem. kotev 2xM-16. Uložení sloupků bude na stávající hradební zdivo (s vyrovnávkou maltovým ložem).

c) Na sloupky bude uložena nosná konstrukce podlahy vyhlídky z nosníků J-80/160/4 mm, které budou fixovány k přilehlým kamenným stěnám věže (pomocí plechu P-5 a 2xM-16 mm). Propojení vyhlídky věže se stávající vyhlídkou nad palácem bude pomocí spojovací lávky, s nosnou konstrukcí z J-80/160/4 mm. Lávka bude po délce vzepřena sloupky J-80/80/5 mm, uloženými na stávající kamenné zdivo a na svém konci fixována ke stávající nosné konstrukci vyhlídky nad palácem – k jejímu obvodovému nosníku IPE-270 mm pomocí čelní desky P-6 a 4xM-16 mm. Jelikož nosná konstrukce lávky a stávající vyhlídky jsou v různých výškových úrovních, bude nutné nosníky lávky v místě napojení zalomit.

d) Pochozí plocha vyhlídky a spojovací lávky bude tvořena roštem z PZ tahokovu tl. 3 mm (oko max.62,5x23x7), s obvodovým rámem z P-5/50/50 mm a vnitřními výztuhami (v jednom směru) z P-5/50 mm á 625 mm. Rošt bude uložen na profil L-60/60/5 (který bude fixován k bočním hranám nosné konstrukce vyhlídky) a na profil T-60 (který bude vevařen mezi nosné prvky). Plošina bude opatřena ochranným nátěrem v odstínu kovářská čern.

e) Bezpečnost osob pohybujících se na střeše bude zabezpečena ocelovým zábradlím se svisle orientovanou výplní, probíhajícím při obou stranách plošiny. Zábradlí bude kotveno k obvodovému rámu plošiny a bude výšky 1,10 m.“ Popis konstrukčního řešení vložených konstrukcí je totožný s popisem v souhrnné technické zprávě.

Jako podklad pro vydání závazného stanoviska si SKP v souladu s § 14 odst. 4 památkového zákona vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterou je pro územní obvod Znojmo Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně (dále „NPÚ“). Vyjádření obdržel dne 8.8.2025 (č. j. NPU-371/62366/2025, Mgr. Zdeněk Čížmář) pod č. j. MUZN 177487/2025.

Ze skutečností uvedených ve vyjádření NPÚ vyplývá, že posuzované práce na zpřístupnění 3.NP věže u nového paláce hradu Cornštejna budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot památky za splnění výše uvedených podmínek.

Zdůvodnění NPÚ: V 70. letech 20. století proběhly na velké části hradního areálu tzv. konzervátorské práce, jež znemožnily na velmi dlouhou dobu jakékoli hlubší poznání stavebně-historického vývoje hradu. Věže mezi novým palácem, schodišťovým přístavkem a šestou bránou se tyto dobové „zabezpečovací“ práce pomocí cementových malt a dozdívek nedotkly a konstrukce věže se tak dochovala v autentickém stavu. Nezanedbatelná je i hodnota výrazu věže v celkovém kontextu brány a nového paláce. Úvahy o možnosti propojení stávajícího zastřešení a tím zpřístupnění nejvyššího podlaží věže pochází již z roku 2020/2021, kdy byly vedeny první konzultace o statickém zabezpečení konstrukcí nového paláce a jeho zastřešení pro efektivní ochranu ohrožených historických konstrukcí. Nabízelo se propojení z realizované pochozí lávky přes práh historického otvoru úzkou uličkou přes historický dveřní otvor do interiéru 3.NP věže, které by sloužilo k prezentaci interiéru věže a zároveň by tím vznikl nový vyhlídkový bod na jižní stranu hradu přes šestou bránu. Předložený návrh tyto konzultace respektuje a navrhuje stejný princip vložené ocelové konstrukce jako u nového paláce a nedávne zpřístupněné lávky předsunutého opevnění hradu.

Ad 1) Principy sanace a zabezpečení kamenného zdiva zříceniny hradu Cornštejna byly definovány podrobnými principy, které byly uplatňovány u větších stavebních akcí (vestavba sociálního zařízení, statické zabezpečení nového paláce, sanace opěrného pilíře páté brány či zpřístupnění hlásky předsunutého opevnění hradu). Pro úplnost zde citujeme část podmínek závazného stanoviska č. 78/2021, kde byly tyto principy zakotveny u jednotlivých podmínek:

„7. Všechny otvory i ty, které jsou dochovány pouze z částí, zůstanou ponechány ve stávající podobě (po okenních a dveřních ostěních, stropních trámech, konzolách lešení a ochozů i případně zbytky dřevěných nosníků).

8. Bude používána prodyšná malta vápenného nikoliv cementového charakteru. Barevnost malty bude přizpůsobena barevnosti malty okolního zdiva v místě, kde bude používána (převážně béžové). Nevhodná barevnost malty nebude maskována zašpiněním jiným materiálem. Zrnitost a zbarvení malty bude odpovídat charakteru malty v okolí vysprávk. Pevnost spárovací malty bude nižší než pevnost spárovaného kamenného materiálu.

9. Přespárování zdiva nebude prováděno celoplošně, zajištěny budou jen nezbytné partie, kterým hrozí destrukce.

10. Povrch spárovací malty bude po zavadnutí zdrsněn a přizpůsoben povrchu dochované malty. Malta bude zapuštěna za líc zdiva jako u původního dochovaného zdiva.

11. Před zahájením prací budou provedeny vzorky malty, vyzdívek, doplňků, spárování, zpevňování apod. Vlastní oprava zdiva bude zahájena až po posouzení vzorků SKP.
12. V případě nezbytnosti injektování zdiva, případné použití kotevních trnů a dozdívky nadpraží otvorů bude požadováno zpracování statického posudku osvědčující nezbytnost těchto zásahů.
13. Před vyplnění trhlin nebo dutin po vyplavené maltě injektáží musí být provedena kontrola těsnosti zdiva a utěsnění jeho líce důkladným spárováním.
14. Budou respektovány a zůstanou zachovány pracovní spáry, ve kterých bylo zdivo po určitých vzdálenostech vyrovnáváno do přibližně vodorovné linie a také veškeré pozůstatky vývoje stavby – např. zazdívky, patky zřícených kleneb, otisky v omítce.
15. Dozdívky a přezdívky zdiva musí odpovídat tvaru zdiva původního se všemi jeho nepravidelnostmi a musí respektovat sklon původního zdiva. Dozdívání bude prováděno pouze v nejnútnejší míře (vyrovnání prohlubní, doplnění zdiva v zájmu jeho stability, dozdívká nedávno sesutého zdiva). Opticky bude navazovat na nepravidelnosti. Líc dozdívek nebude ustupovat od líce dochovaného zdiva.
16. Při opravě zdiva bude napodobeno zdění dle zachovalejšího úseku opravované zdi s původním způsobem zdění. Širší spáry budou vyplněny menšími úlomky kamene, tzv. šibry. Styčné spáry budou převazovány.
17. Pokud stav lícového zdiva dovoluje pouze přespárování zdiva, bude upřednostňováno přespárování před rozebráním původního zdiva a jeho přezdění.
18. Pro přezdění bude přednostně použito původní kamenivo osazené v původní poloze a na původním místě, nebo kamenivo nalezené v místě.“

Rozsah zásahů v interiéru věže bude stanoven po postavení lešení a aktualizaci operativního průzkumu, jehož doplnění považujeme, z hlediska stanovení rozsahu oprav a stavebních postupů, za nezbytné.

Ad 2) Požadavek vyplývá ze skutečnosti, že není v zájmu státní památkové péče opakovat chyby předchozích zásahů. Pro výplňové práce a dozdívkání je možné použít maltu o navrhované pevnosti, v případě plošného spárování líce zdiva však není k podobnému kroku důvod. Spárovací malta musí být prokazatelně měkčí než originální materiál, a to tak aby ji v budoucnu bylo možné bez potíží odstranit bez poškození originálního zdiva. Spárovací hmota nesmí být hydrofobní. Žádoucí je respektovat tradiční materiálové provedení a použít prodyšnou vápennou maltu.

Ad 3) Požadavek na svolávání kontrolních prohlídek má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zejména §§ 29 a 32, kde je stanoven dozor orgánu památkové péče a odborný dohled odborné organizace státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění – upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní prohlídky lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu vyzval SKP dne 14.8.2025 účastníky řízení, k nahlédnutí do spisu za účelem uplatnění práv a oprávněných zájmů před vydáním závazného stanoviska do 25.8.2025. Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738 svého práva nevyužilo.

Na základě výše uvedeného došel SKP k závěru, že provedením statické sanace, zpevněním, stabilizací stěn a koruny zdiva věže u nového paláce a vložení nové konstrukce do věže z důvodu jejího zpřístupnění za splnění podmínek, které SKP stanovil ve výrokové části závazného stanoviska, bude zabráněno dalšímu rozvoji poruch konstrukcí stěn, čímž dojde k zachování kulturně-historických hodnot této nemovité kulturní památky. Zpřístupněním věže pro návštěvníky dojde ke zvětšení portfolia prohlídkové trase této nemovité kulturní památky. Výše stanovené podmínky vyplývají z povahy věci, neboť se již osvědčily v předchozích etapách statických oprav této kulturní památky.

Kontrolní prohlídky v průběhu provádění prací/stavby bude SKP vykonávat v rámci dozoru v souladu s § 29 odst. 2 pís. g) památkového zákona.

SKP upozorňuje na ustanovení § 23 odst. 2 památkového zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V souladu s tímto ustanovením, dojde-li při výkopových pracích k archeologickému nálezu, který nebyl učiněn při provádění archeologických výzkumů, musí být učiněno oznámení Archeologickému ústavu AV ČR nebo nejbližšímu muzeu. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k nálezu.

Závazné stanovisko je vydáváno v souladu s vyjádřením NPÚ.

Poučení:

Toto závazné stanovisko je dle § 149 odst. 1 správního řádu úkonem učiněným na základě památkového zákona a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Jestliže bylo vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí stavební úřad další dokazování, ale v souladu s § 149 odst. 6 správního řádu žádost zamítne.

Proti závaznému stanovisku se nelze odvolat. Jeho obsah lze dle § 149 odst. 7 správního řádu napadnout v rámci odvolání proti rozhodnutí stavebního úřadu příslušného rozhodnout ve věci samé, pro které je toto závazné stanovisko podkladem vyhotoveným dotčeným orgánem.

Nezákonné závazné stanovisko vydané pro účely řízení podle stavebního zákona lze dle § 149 odst. 8 správního řádu zrušit nebo změnit příslušným nadřízeným správním orgánem správního orgánu, který závazné stanovisko vydal, tj. krajským úřadem, a to pouze v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno.

Zrušení nebo změna závazného stanoviska je v případě, že rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno, již nabylo právní moci, důvodem obnovy řízení.

Ing. Eva Nekulová

referent památkové péče SKP

Obdrží: Jihomoravské muzeum ve Znojmě, příspěvková organizace, IČO 00092738, Přemyslovců č.p. 129/8, 669 02 Znojmo 2

Na vědomí: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, IČO 75032333, nám. Svobody 8, 601 54 Brno-město